

ELŐSZÓ

Ez a könyv a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek vezetői számára készült. Kiindulópontja az, hogy Magyarország Alaptörvénye egyértelmű alapelveket fogalmaz meg a közpénzeket felhasználó, illetve a közvagyonot használó szervezetekkel kapcsolatban. Ezek a törvényesség, a célszerűség, az eredményesség, az átláthatóság és a közélet tisztaságának elvei.

Az Állami Számvevőszék, amely mandátumát az Alaptörvényből kapja, ellenőrzései során az Alaptörvény alapelveiből indul ki, következésképpen a közpénzt, közvagyonot használó szervezet vezetőjének teljesítményét elsősorban annak alapján ítéli meg, hogy az általa vezetett szervezet mennyire teljesíti a közpénzek felhasználására vonatkozó alkotmányos követelményeket.

Az Állami Számvevőszék – a róla szóló törvény alapján – nemcsak ellenőriz, de az ellenőrzési tapasztalatain alapuló megállapításaival, javaslataival, tanácsaival segíti is az Országgyűlést, annak bizottságait és az ellenőrzött szervezetek munkáját, amellyel elősegíti a jól irányított állam működését. Erre tekintettel és az Állami Számvevőszéknek a közsféra integritása megteremtése érdekében végzett munkája elismeréseként 2015-ben az Országgyűlés úgy határozott, hogy az Állami Számvevőszék szélesítse a vezetői rendszerekre vonatkozó tanácsadó tevékenységét, és támogassa az etikus közpénzügyi vezetőképést.

Az Állami Számvevőszék a hivatkozott országgyűlési határozat végrehajtása érdekében szorgalmazta, majd támogatta egy olyan könyvnek az összeállítását, amelyet kifejezetten a közsféra szervezeteit vezetőik részére írnak kiváló szakemberek. A versenyszféra menedzserei számára rengeteg könyv készült, de az üzleti vállalkozásokra kidolgozott vezetési elveket és módszereket nem célszerű egy az egyben alkalmazni a közsféra intézményeiben. A versenyszférában ugyanis a teljesítmény mértéke a profit. Ezzel szemben a közsféra szervezeteinek a küldetése a közjó szolgálata. Egy olyan

könyvre volt tehát szükség, amely a közjó szolgálatát tekinti alapnak, és erre építi rá azokat az ismereteket, amelyeket egy vezetőnek tudnia kell ahhoz, hogy a szervezeti integritást a középpontba állítva eredményesen vezesse a rábízott intézményt, gazdasági társaságot. Ez az alapvetés azt igényelte, hogy minden szerző a közzféra küldetését szem előtt tartva, a közzféra sajátosságaihoz igazodva adja át a legkorszerűbb vezetési, szervezési és gazdálkodási ismereteket. A szerzőket, a szerkesztőket és a lektorokat ismerve biztos vagyok benne, hogy ezt a feladatot lelkiismeretesen és magas színvonalon hajtották végre.

Abban a reményben ajánlom ezt a könyvet a közzférában vezető beosztást betöltő vagy erre készülő olvasó figyelmébe, hogy a könyv áttanulmányozása után ugyanazt mondja majd, mint amivel én az előszót kezdtem: ez a könyv valóban a közpénzeket felhasználó szervezetek vezetői számára íródott, és jól szolgálja a munkájuk minőségi fejlesztését.

Budapest, 2017. április

Domokos László,
az Állami Számvevőszék elnöke

ELŐSZÓ

Magyarország 2010-ben költségvetési fordulatot indított, majd strukturális reformokat vezetett be, azt követően pedig monetáris politikai fordulatot hajtott végre, melynek eredményeként 2013-ban növekedési fordulatot ért el, a gazdaságot új növekedési pályára állította. Ezzel újra elindult a magyar gazdaság korábban megszakadt felzárkózása, melynek hosszú távú fenntartása érdekében elengedhetetlen a versenyképesség jelentős javítása.

A Magyar Nemzeti Banknak törvényi feladata, hogy elsődleges célja veszélyeztetése nélkül, a rendelkezésére álló eszközeivel támogassa a kormány gazdaságpolitikáját. A Magyar Nemzeti Bank Magyarország központi bankja, mely betölti az ország jegybankjának szerepét. Elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. Irányítja a monetáris politikát, biztosítja az ország pénzügyi rendszerének stabilitását, valamint ellátja a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét. A Magyar Nemzeti Bank független intézmény, csak a jogszabályoknak van alárendelve. Tevékenysége felett az Állami Számvevőszék, valamint az Országgyűlés gyakorolhat ellenőrzést.

A Magyar Nemzeti Bank meggyőződése, hogy hazánk versenyképességének növelésében döntő szerepe van a közszféra hatékonyságának, s ebben a közszféra vezetőinek. A Magyar Nemzeti Bank ezért kiemelt feladatának tekinti a korszerű, minőségi és versenyképes tudás gyarapítását és megosztását, valamint a közjó szolgálata iránti elkötelezettség megerősítését a közszféra számára, amelynek közvetlen hatása van a gazdasági és a társadalmi környezetre, a vállalkozásokra és a polgárok életére.

Ennek érdekében a Magyar Nemzeti Bank az Állami Számvevőszékkel együtt kezdeményezte és elősegítette egy olyan korszerű könyv összeállítását, amely a közszféra sajátosságait figyelembe véve foglalja össze a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek vezetéséhez elengedhetetlen ismereteket. A tudomány, a felsőoktatás, a nemzeti intézmények kiváló képviselőiből álló szerzői gárda, a szerkesztő és a lektorok tudásuk és

tapasztalataik legjavát adva munkálkodtak azon, hogy e hiánypótló könyv létrejöheszen, olvasói bővíthessék, kiegészíthessék és frissíthessék vezetői ismereteiket, illetve egy-egy témában elmélyülhessenek.

Kívánom, hogy a könyv minden olvasója számára tartogasson valami olyan üzenetet, amely segíti az eligazodásban a közpénzügyek bonyolult és szövevényes területén. Olyan legyen, mint egy világítótorony, amely mindenkinek megvilágítja a célját, a közjó szolgálatának elősegítését és az ahhoz vezető, nem mindig könnyű utat a közpénzekkel gazdálkodó szervezetekben.

Budapest, 2017. május

Matolcsy György,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke